

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2010-4-330

(Önaraştırma)

Karar Sayısı : 11-16/292-94

Karar Tarihi : 17.03.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, Mehmet Akif ERSİN, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR

10 **B. RAPORTÖRLER** : Serpil YANIK, Gülçin DERE

C. BAŞVURAN : Av. Çetin KÖÇKAR

1583/1 Sok. No:6 A Blk. K:1 D:121 ROD-KAR İş Merkezi
Konak/İzmir

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfı

Tavuskuşu Sok. No:5 D:3 Dikmen/Ankara

20 **E. DOSYA KONUSU:** Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfı (ATGV) tarafından işletilmek üzere satın alınarak adliyenin hizmetine sunulan araçlar için ticari taksilere göre fahiş oranlarda haciz gideri olarak ücret tahsil edildiği ve ticari taksiler ile hacze çıkma isteklerinin icra müdürleri tarafından reddedildiği iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda özetle; şikâyetçinin İzmir Barosu'na bağlı serbest avukat olarak çalıştığı, 2004 yılından sonra hacizlerde kullanılmak üzere ATGV tarafından işletilmek üzere araçlar satın alınarak adliyenin hizmetine sunulduğu, uygulamanın ilk günlerinin memnuniyet verici olmasına karşın zamanla ticari taksilere oranla fahiş oranlarda haciz gideri olarak ücret tahsil edilmeye başlandığı ve ticari taksiler ile hacze çıkma isteklerinin icra müdürleri tarafından reddedildiği, gerekçe olarak ise "...” belirtildiği, dolayısıyla bu araçlar ile hacze çıkılmaya mecbur bırakıldıkları ve ATGV araçlarının bunu işletenlerin uygulamaları ile tekel haline getirildiği iddia edilerek, konunun 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında incelenmesi talep edilmiştir.

30 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 09.12.2010 tarih ve 9326 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 19.01.2011 tarih ve 2010-4-330/İİ-11-399.GD sayılı İlk İnceleme Raporu, 27.01.2011 tarih ve 11-06 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, 4054 sayılı Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 11-06/115-M sayı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 08.03.2011 tarih ve 2010-4-330/ÖA-11-187.SY sayılı Önaraştırma Raporu 11.03.2011 tarih ve REK.0.08.00.00-110.02.02/79 sayılı Başkanlık önergesi ile 11-16 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40 **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da; başvuruya konu iddialar hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı, görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. Yapılan Tespitler

I.1.1. Elde Edilen Bilgi ve Belgeler ve Yapılan Görüşmeler

I.1.1.1. ATGV Tarafından Gönderilen Yazı

ATGV tarafından konuya ilişkin Kurum yazısına verilen cevapta; 2009 yılı Ekim ayında İzmir ilinde adliyelerde keşif ve icra işlemleri için taşıma hizmeti sunmaya başladığı, ATGV araçlarının ancak tercih edilmeleri halinde hizmet sunmakta oldukları, bununla birlikte araçlarının kullanılması konusunda bir zorunluluk bulunmadığı, bu itibarla icra dairelerinin hangi araçla keşfe veya icraya çıkacaklarını belirlemelerinin Vakıfları uhdesinde bulunmadığı belirtilmiştir. Öte yandan, avukatlardan talep edilen ücretin gidilen semte göre yol ücreti olup, herhangi bir başka ücretin talep edilmediği, ATGV araçlarının işletilmesinde katlanılan maliyetlerin şoför ücretleri (SSK, yasal kesintiler dahil), vergi dairesine yapılan vergi ödemeleri, araç yakıt giderleri, araç bakım giderleri, kırtasiye giderleri, trafik sigortası ve kasko giderlerinden oluştuğu ve İzmir İlinde ATGV Araçlarında Kullanılan Fiyat Tarifesi'ne göre km. başına ... TL., bekleme ücreti olarak ise 1 saat için ... TL. ücret talep edildiği belirtilmiştir.

I.1.1.2. Başvuru Sahibi Tarafından Gönderilen Belge

... konu ile ilgili olarak İzmir 5. İcra Hukuk Mahkemesi'ne açtığı dava sonucunda alınan 13.11.2008 tarih ve E:2008/1016, K:2008/858 sayılı kararda; *"İcra ve İflas Kanunu'nun 59. maddesi¹ gereğince alacaklı yapılmasını istediği işlemin masrafını peşin öder. Bu hükme göre, haciz için gerekli vasıta ücretinin de memur yolluğu ile birlikte peşin ödenmesi gerekir. Bu zorunluluğun yerine getirilmesinden sonra hacze gidilecek uygun aracı seçmek icra müdürlüğünün yetki ve sorumluluğundadır. İcra müdürlüğü bu yetkisini kullanırken alacaklı ile borçlunun menfaatlerini gözetmek haczin mümkün olan en kısa sürede yapılmasını sağlamak, dengeleri gözetmek ve adil olmak zorundadır. Yasada sadece resmi ya da ATGV araçları ile hacze gidileceği şeklinde bir düzenleme yoktur. Bu nedenle resmi kurum ya da ATGV aracı yanında ticari araçla da hacze gidilebilmesi mümkündür. ... Ayrıca alacaklı vekilinin de ATGV aracı yerine doğrudan ticari araçla ya da kendisinin temin edeceği araçla hacze gidilmesi yönündeki talebi de açıklanan ilkelere uygun değildir.*

Yukarıda açıklanan nedenlerle ... resmi kurum ya da ATGV araçlarının yanı sıra ticari araçla da hacze gidilmesinin mümkün olduğuna bu konudaki yetki ve sorumluluğun icra müdürlüğünde olduğundan alacaklı vekilinin ticari araçla hacze gidilmesi şeklindeki talebinin reddine ... " şeklinde hüküm tesis edilmiştir.

I.1.1.3. Öneri Kapsamında Yapılan Görüşmeler

Öneri kapsamında konu ile ilgili olarak, görevli raportörün İzmir'de faaliyet gösteren ... Taksi yetkilisi ile yaptığı görüşmede, anılan şahıs, haciz işlemlerinde taksilerinin kullanılmakta olduğunu, gidilen hacizlerde kilometre başına ... TL., bekleme ücreti olarak ise 5 dakikadan sonra dakika başına ... ücret talep ettiklerini belirtmiştir.

Aynı konuda İzmir'de faaliyet gösteren ... Taksisi yetkilisi, taksilerinin hacizlere çok nadiren gitmekte olduğunu, genellikle ATGV araçları ile hacze gidildiğini, ancak ATGV'nin aracının

¹ 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun "Takip masrafları" başlıklı 59. maddesi aşağıdaki şekildedir: *"Takip masrafları borçluya aittir. Alacaklı, yapılmasını talep ettiği muamelenin masrafını ve ayrıca takip talebinde bulunurken borçlunun 62 nci maddeye göre yapabileceği itirazın kendisine tebliğ masrafını da avans olarak peşinen öder.*

Alacaklı ilk ödenen paradan masraflarını alabilir."

11-16/292-94

kalmaması durumunda kendi taksileri ile hacze çıkıldığını, gidilen hacizlerde taksilerinde kilometre başına ... TL., bekleme ücreti olarak ise saatlik ... TL ücret talep ettiklerini ifade etmiştir.

I.2. Değerlendirme

90 Yukarıda belirtildiği üzere başvuru konusu iddialar, İzmir ilinde gerçekleştirilen haciz işlemlerinde avukatların ticari taksiler ile hacze çıkma isteklerinin icra müdürleri tarafından reddedildiğine ve ayrıca ATGV araçlarının ticari taksilere oranla fahiş oranlarda haciz gideri olarak ücret tahsil ettiğine ilişkindir.

İlk iddia ile ilgili olarak şikâyet dilekçesinde, avukatların ticari taksiler ile hacze çıkamadıkları, savcılarının icra müdürlerini ATGV tarafından işletilen araçları kullanmaya yönlendirdiği ve bu nedenle ATGV araçlarının haciz işlemlerindeki ulaştırma hizmetlerinde tekel haline geldikleri ifade edilmektedir. Ancak, savcı ve icra müdürleri 4054 sayılı Kanun anlamında teşebbüs olmadıklarından haciz işlemlerinde avukatların sadece ATGV araçlarını kullanmaya zorlanması davranışı Kanun'un 4. veya 6. maddesi kapsamında değerlendirilemez.

100 Bununla beraber, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinde "*Bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar yoluyla kötüye kullanması*" yasaklanmıştır. Aynı maddenin ikinci fıkrasında kötüye kullanma halleri örnek kabilinden sıralanmıştır. Bu çerçevede, maddede kötüye kullanma hallerinin sınırlı olarak sayılmaması dolayısıyla, tüketici refahını doğrudan azaltan bir uygulama olarak aşırı fiyatlandırma davranışı Kanun'un 6. maddesi anlamında kötüye kullanma olarak kabul edilmektedir.

110 Öte yandan, yukarıda yer verilen İzmir 5. İcra Hukuk Mahkemesi kararından, icra müdürlüğünün hacze gidilecek aracı seçmek konusunda takdir yetkisini haiz olduğu anlaşılmaktadır. Mahkeme kararında da belirtildiği üzere ilgili mevzuatta sadece resmi ya da ATGV araçları ile hacze gidileceği şeklinde bir düzenleme bulunmamaktadır. ... taksileri ile yapılan telefon görüşmelerinden de haciz işlemlerinde yalnızca ATGV araçlarının kullanıldığına, ticari taksilerden hizmet alınmadığına ve dolayısıyla ATGV araçlarının hâkim durumda olduğuna dair kesin bulgulara ulaşılamamıştır. Bununla beraber, tekel haline geldikleri öne sürülen ATGV araçlarının ticari taksilere kıyasla fahiş fiyatlar uyguladıkları iddiasına ilişkin olarak ticari taksilerin ve ATGV araçlarının fiyat tarifeleri incelenmiştir. Aşağıdaki tabloda İzmir İlinde haciz işlemlerinde kullanılan ATGV araçları ile ticari taksilerin uyguladığı ücret tarifelerine yer verilmiştir:

Tablo: İzmir İlinde haciz işlemlerinde yol gideri olarak uygulanan ücretler

	Km. başına ücret (TL)	Bekleme ücreti
ATGV Araçları	...	Saat başına ... TL
Karşıyaka Adliye Taksisi	...	5 dakikadan sonra dakika başına ...
İzmir Adliyesi Bayraklı Taksisi	...	Saat başına TL

120 Yüksek pazar gücüne sahip teşebbüslerin fiyatlarını sürekli olarak rekabetçi düzeyin önemli ölçüde üzerinde belirleyebilmeleri olarak tanımlanabilecek olan aşırı fiyatlandırma davranışı bakımından mevcut dosya incelendiğinde, İzmir İlinde ATGV Araçlarında Kullanılan Fiyat Tarifesi'nde belirlenen ücretler ile aynı hizmet için ticari taksiler tarafından

11-16/292-94

talep edilen ücretler karşılaştırıldığında aşırı fiyatlama yapıldığı iddiasının kabulüne olanak bulunmadığı görülmektedir.

Bu çerçevede, başvuruda belirtilen iddialar bakımından 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı ve başvurunun reddedilmesi gerektiği kanaatine ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

11-16/292-94

(17.03.2011 tarihli ve 11-16/292-94 sayılı Kurul Kararı'na)
KARŞI OY GEREKÇESİ

Kurumumuz kayıtlarına 09.12.2010 tarih ve 9326 sayı ile giren başvuruda, "İzmir Barosu Başkanlığına bağlı serbest avukat olarak çalıştığı, 2004 yılından sonra hacizlerde kullanılmak üzere ATGV tarafından işletilmek üzere araçlar satın alınarak adliyenin hizmetine sunulduğu, uygulamanın ilk günlerinin memnuniyet verici olmasına karşın zamanla ticari taksilere oranla fahiş oranlarda haciz gideri olarak ücret tahsil edilmeye başlandığı ve ticari taksiler ile hacze çıkma isteklerinin icra müdürleri tarafından reddedildiği, gerekçe olarak ise "... " belirtildiği, dolayısıyla bu araçlar ile hacze çıkılmaya mecbur bırakıldıkları ve ATGV araçlarının bunu işletenlerin uygulamaları ile tekel haline getirildiği iddia edilerek, konunun 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında incelenmesi gerektiği yolundaki bu iddia üzerine hazırlanan 19.01.2011 tarih ve 2010-4-330/İ-11-399.GD sayılı İlk İnceleme Raporu, 27.01.2011 tarih ve 11-06 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40/1.maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 11-06/115-M sayı ile karar verilmiştir. Ancak, Kurulumuz mezkur kararı ile şikayetin reddi ile bu konuda soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar vermiş olup, aşağıda belirteceğim nedenlerle bu karara katılmıyorum.

Kurulumuz kararında "şikâyet dilekçesinde, avukatların ticari taksiler ile hacze çıkamadıkları, savcılarının icra müdürlerini ATGV tarafından işletilen araçları kullanmaya yönlendirdiği ve bu nedenle ATGV araçlarının haciz işlemlerindeki ulaştırma hizmetlerinde tekel haline geldikleri ifade edilmektedir. Ancak, söz konusu iddia kapsamındaki savcı ve icra müdürleri 4054 Sayılı Kanun anlamında teşebbüs olmadıklarından haciz işlemlerinde avukatların sadece ATGV araçlarını kullanmaya zorlanması davranışı Kanun'un 4. veya 6. maddesi kapsamında değerlendirilemez." denmişse de, burada lehine yönlendirme yapılan ATGV olup, teşebbüs niteliğindedir. Bu nedenle şikâyet konusu, 4054 Sayılı Kanun kapsamındadır.

Öte yandan, İzmir İcra Müdürlüğü işlemi ve İzmir 5.İcra Hukuk Mahkemesi kararına göre İcra ve İflas Kanunu'nun 59.maddesine göre İcra Müdürlüğünün hacze gidilecek araçları seçme konusunda takdir yetkisinin olduğu ileri sürülmekte ise de bu konuda yasa ile İcra Müdürlüğüne verilen yetki; alacaklı ile borçlunun menfaatlerini gözetmek haczin mümkün olan en kısa sürede yapılmasını sağlamak, dengeleri gözetmek ve adil olmaktır. Bu yetkide aracın illaki ATGV ye ait olması gerektiği sonucunu doğurmaz denmişse de 59.maddedeki yetki haczi sağlıklı yapılmasına ilişkin bir takdir yetkisidir. Haczin ATGV araçları ile yapılması halinde sağlıklı olacağı sonucunu doğurmaz. Ticari araçlarla da haciz ulaşımı sağlıklı olarak yapılabilir.

Olayımızda, şikâyetçi tarafından İcra Müdürlüğü işlemi ile hacizlere sadece ATGV araçları ile gidilmesi yolunda bir yönlendirme olduğu ve kendilerinin piyasadan ticari taksi seçme konusunda bir seçeneklerinin olmadığı iddia edilmektedir. Bu durumda iddia doğru ise İzmir ilinde ticari araçlara haciz işlemlerinde ulaştırma piyasasının kapatılması gibi bir sonuç çıkacaktır.

11-16/292-94

Öte yandan, 4054 Sayılı Yasa'ya göre Kurula yapılan başvuruların bir önaraştırmaya tabi tutulması ve bunun sonucuna göre ileri sürülen iddiaların ciddi ve yeterli bulması durumunda soruşturma açılması zorunludur.

Açıklanan nedenlerle, 4054 Sayılı Kanun çerçevesinde bir ihlal oluşturup oluşturmadığının tespiti, İzmir ilinde haciz işlemlerinde ulaştırma piyasasında, ulaştırma piyasasının ticari taksilere kapatılıp, kapatılmadığı konularında, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılarak derinlemesine inceleme yapılması görüşünde olduğumuzdan Rekabet Kurulu'nun 17.03.2011 tarihli ve 11-16/292-94 sayılı Kararı'na katılamıyorum.

Reşit GÜRPINAR
Kurul Üyesi